

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ Α' ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Τήν Κυριακή αυτή, αγαπητοί Χριστιανοί, ή Έκκλησία τιμά τούς 318 θεοφόρους Πατέρες πού συνεκρότησαν τήν Α' Οικουμενική Σύνοδο στήν Νίκαια τής Βιθυνίας.

Η σύνοδος αυτή συνεκλήθη από τόν Μέγα Κωνσταντίνο τό 325 μέ σκοπό τήν αποκατάσταση τής ειρήνης στά εκκλησιαστικά ζητήματα τής ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Η σύνοδος καταδίκασε κυρίως τήν διδασκαλία του Άρειού, συνέταξε τό Σύμβολο τής Πίστεως πού καθιέρωσε τόν όρο όμοούσιος καί όρισε τήν ήμερομηνία έορτασμού του Πάσχα.

Ο συνοδικός θεσμός στήν Έκκλησία κατά τά πρότυπα τής Αποστολικής Συνόδου του 49 μ.Χ. είχε εισαχθει από τά μέσα του δευτέρου αιώνα μέ άφορμή τήν αίρεση του Μοντανισμού.

Στίς αρχές του 4^{ου} αιώνα έχουμε τήν εμφάνιση του Αρειανισμού. Η αντιμετώπισή του από τοπικές καί ύπερτοπικές συνόδους, δέν κατάφερε νά φέρει τήν ειρήνη στους κόλπους τής Έκκλησίας. Ήταν λοιπόν ανάγκη νά συγκληθει μία σύνοδος μέ τήν συμμετοχή όσο δυνατόν περισσότερων Έπισκόπων. Διότι στήν ουσία οί σύνοδοι για τήν Έκκλησία αποτελούσαν τήν έπιβεβαίωση τής κοινής πίστης στήν Αποστολική παράδοση του όλου σώματος τής Έκκλησίας, ή όποία έπιτυχανόταν μέ τήν κοινωνία των Έπισκόπων.

Γιά τούς Όρθοδόξους ή καθαρότητα τής πίστεως αποτελεί τό ασάλευτο θεμέλιο στον άγώνα τους για τήν θέωση. Ο Άγιος Μάξιμος ό Όμολογητής θά πει ότι: «ή όρθή πίστη είναι τό μέγα καί πρώτον τής σωτηρίας φάρμακον». Τά δόγματα τής Έκκλησίας δέν αποτελούν άφηρημένες ιδέες, αλλά συνδέονται όργανικά καί αναπόσπαστα μέ τήν ύπαρξη καί τήν ζωή της. Η Έκκλησία ως Οίκος του ζώντος Θεού ασχολείται πρωτίστως μέ τό ζήτημα τής ζωής. Σκοπός της δέν είναι κάποια άφηρημένη όντολογία αλλά ή ίδια ή σωτηρία καί ή αιώνια ζωή του ανθρώπου, πού πραγματοποιούνται μέ τήν τήρηση των έντολών του Χριστού.

Στήν όρθόδοξη παράδοση, ως κριτήριο τής άληθείας αναγνωρίζεται ή Έκκλησία. Αυτή είναι «σύλος καί έδραίωμα τής άληθείας». Η αναγνώριση αυτή δέν στηρίζεται σε έξωτερικά αίτια, αλλά στήν όντολογική ένότητα πού ύπάρχει μεταξύ τής Έκκλησίας καί του Χριστού, ό Όποιος αποτελεί τήν κεφαλή της. Όπως ό Χριστός είναι ένα μέ τόν Πατέρα, κατά τόν ίδιο τρόπο πρέπει νά είναι ένα καί οί πιστοί μεταξύ τους. Άκούσαμε σήμερα τόν Χριστό νά παρακαλει τόν Πατέρα για τήν ένότητα

τῶν μαθητῶν, διότι γνωρίζει ὅτι ὁ μεγαλύτερος πειρασμός τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ διάσπαση.

«Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτούς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὧσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς». Ἡ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων ἦταν καί εἶναι ὁ μέγας πόνος τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀληθινή ὅταν συνδέεται μέ τό «καθῶς ἡμεῖς». Στά πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδας ὑπάρχει ἀλληλοπεριχώρηση ἀγαπημένων προσώπων. Ὁ Θεός Πατέρας ζεῖ μέσα στόν Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ὁ Υἱός μέσα στόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα. Καί τό Ἅγιο Πνεῦμα μέσα στόν Πατέρα καί τόν Υἱό. Ὑπάρχει ἐνότητα τῆς οὐσίας τῶν τριῶν προσώπων καί ἰδιαιτερότητα τῶν ὑποστάσεων. Ἔτσι ἡ ἐνότητα μεταξύ τῶν ἀνθρώπων δέν εἶναι ἐξωτερική, μία ἐνότητα μόνο σωμάτων. Ἀλλά ἐσωτερική, ὅταν ἡ ὑπόσταση τοῦ ἑνός ἀπό ἀγάπη εἰσέρχεται στήν ὑπόσταση τοῦ ἄλλου. Καί αὕτη ἡ ἐνότητα εἶναι ἀληθινή ὅταν ὑπάρχει ἐν Χριστῷ.

Ἐνῶ ὅμως αὕτη ἡ ἀλήθεια σέ θεολογικό ἐπίπεδο παρουσιάζεται ἀνταπόδεικτη, στήν ἱστορική πορεία τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχουν πολλές ψευδοεκκλησίες, πού αὐτοχαρακτηρίζονται ἐπίσης ὡς «Ἐκκλησίες», καί εἴτε διεκδικοῦν πληρότητα καί καθολικότητα, εἴτε ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἀλήθεια βρίσκεται στήν σύνθεση ὅλων. Ποιό εἶναι τό κριτήριο λοιπόν πού νά βεβαιώνει τήν καθολικότητα; Κατά τόν Ἅγιο Σιλουανό ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθρούς εἶναι τό μόνο ἀσφαλές κριτήριο. Μέ τό κριτήριο αὐτό μπορούμε νά διακρίνουμε τήν διδασκαλία τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλησίας «ἀπό πάντων τῶν ἀλλοτρίων καί νόθων, ἅτινα παρεμβάλλονται εἰς αὐτήν». Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος σημειώνει ὅτι ἡ ἀληθινή Ἐκκλησία διατηρεῖ ἀθικτὴ τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὅποιαδήποτε ἀλλοίωση ἢ παραχάραξη τῆς παραδεδομένης διδασκαλίας ἀποτελεῖ στοιχεῖο πού βεβαιώνει τήν ἀλλοτρίωση ἀπὸ τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλά καί ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ἡ ἀληθινή Ἐκκλησία παραμένει ἀνοικτὴ σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού ὁμολογοῦν πίστη σ' αὐτήν ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν πνευματικὴ πρόοδό τους. Θά σκεφθεῖ ὅμως κάποιος, πῶς μέ τόν τρόπο αὐτό παρουσιάζεται στήν πράξη κάποια ἀνάμιξη τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας μέ τὴν ἀναλήθεια τῶν μελῶν της, πού δυσχεραίνει τό πρόβλημα τῆς διακρίσεως τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τίς ψευδοεκκλησίες.

Ἐπομένως ἀληθινὴ Ἐκκλησία εἶναι Ἐκείνη πού διατηρεῖ ζωντανή τὴν ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Ἡ ὑπαρξη τῆς ἀγάπης αὐτῆς στήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας, διατηρεῖ ζωντανή καί τὴν κοινωνία της μέ τόν Θεό τῆς ἀγάπης. Ἡ διατήρηση τοῦ πνεύματος αὐτοῦ μαρτυρεῖται καί μέ τὴν παρουσία προσώπων πού τό ἐνσαρκώνουν στήν ζωή τους τῶν Ἁγίων δηλαδή. Αὐτό βεβαιώνει σέ ἱστορικό ἐπίπεδο τὴν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ παρουσία τῶν προσώπων αὐτῶν στοὺς κόλπους τῆς συγκροτημένης Ἐκκλησίας βεβαιώνει τὴν δυνατότητα τῆς πραγματώσεως τῆς θεοομοιώσεως.